

Враховуючи те, що дисципліна викладається на четвертому курсі, для студентів, які не одноразово стикались з творчим завданням на практиці, обмін досвідом під час занять має особливе значення. Саме тому пропонується обговорення індивідуальних робіт у групі.

Висновки

Вивчення декоративної пластики в костюмі сприяє розвитку у студентів творчого мислення та підвищує професійний рівень. Для підвищення якості навчання майбутніх дизайнерів костюма, необхідно вивчати матеріал на прикладах власних творчих проєктів студентів, пропонувати створення декоративних елементів та аксесуарів до творчих колекцій для завершеного формування та посилення образного рішення в костюмі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Халіда Махмутова «Декупаж из салфеток» вид. ЭКСМО 2005
2. Журавльова Ірина «Ткани: Обработка. Уход. Окраска. Аппликация. Батик» - М. ЭКСМО 2003
3. Виталий Устин. Композиция в дизайне. Методические основы композиционно-художественного формообразования в дизайнерском творчестве. Изд. АСТ, Астрель, Харвест, 2007г.
4. Гусейнов Г.М., Ермилова В.В., Ермилова Д.Ю. и др. Композиция костюма. –М., 2003

Надійшла 16.07.2010

УДК 677.055.5

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА ЯК ЧИННИК, ЩО ВПЛИВАЄ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ

Л.Є. ГАЛАВСЬКА

Київський національний університет технологій та дизайну

У статті розглянуто питання щодо ролі самостійної роботи студентів, як одного з видів пізнавальної діяльності, у забезпеченні успішності та якості засвоєння знань та вмінь з дисципліни «Основи теорії в'язання візерункового трикотажу».

Курс «Основи теорії в'язання візерункового трикотажу» (ОТВВТ) входить до нормативної частини циклу професійно-орієнтованих дисциплін. На сьогоднішній день згідно навчальних планів підготовки бакалаврів галузі знань 0516 – Текстильна та легка промисловість, напряму 6.0516 – Технологія та дизайн текстильних матеріалів за спеціальністю 6.051601 «Технологія і дизайн тканин і трикотажу» загальний обсяг годин на вивчення даної дисципліни складає 288 годин (8 кредитів), з яких 50% (4 кредити) відведено на самостійну роботу студентів. Тому саме від вмінь студентів самостійно працювати в значній мірі залежить успішність та якість її засвоєння. Самостійна робота студентів виступає своєрідним засобом саморозвитку і самоосвіти. Як показує практика, студенти молодших курсів не мають досвіду та навиків самостійної роботи. Для її активізації повинні бути певні стимули.

Об'єкти та методи досліджень

Об'єктом досліджень є процес організації самостійної роботи студентів під час вивчення дисципліни ОТВВТ. Предмет досліджень – самостійна робота бакалаврів спеціальності «Технологія і дизайн тканин і трикотажу». Під час вивчення питання реалізовано аналітичний та практичний методи оцінки ролі самостійної роботи та повноти її реалізації в ході вивчення курсу.

Постановка завдання

Метою даної роботи є пошук шляхів активізації самостійної роботи студента як фактору, що у значній мірі впливає на ефективність засвоєння одержаних знань та вмінь.

Результати та їх обговорення

Зміни соціально-економічних умов у суспільстві, перехід до ринку призвели до підвищення вимог до рівня та якості підготовки молодих фахівців у вищих навчальних закладах. Сучасний професіонал повинен не лише оволодіти певними знаннями та вміннями, а й вміти самостійно їх поповнювати й оновлювати, вести самостійний пошук необхідного матеріалу у своїй діяльності протягом всього життя, і взагалі бути творчою особистістю. Внаслідок цього основними задачами ВНЗ на шляху надання професійних освітніх послуг є підготовка кваліфікованого спеціаліста відповідного рівня і профілю, який здатен конкурувати на ринку праці, компетентного, орієнтованого у суміжних сферах діяльності, здатного до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного зростання, соціальної і професійної мобільності, задоволення потреб особистості в одержанні відповідної освіти. Тому крім надання знань та вмінь майбутнім фахівцям необхідно у ході навчального процесу виховати компетентну особистість, яка спроможна вирішувати типові проблеми і задачі у своїй виробничій діяльності на основі одержаного у процесі навчання досвіду та адекватної оцінки конкретної ситуації [1]. Вирішення усього цього спектру перерахованих вище задач неможливе без підвищення ролі самостійної роботи студента під час опрацювання лекційного матеріалу, самостійного вивчення матеріалу, підготовки до виконання та захисту лабораторних та практичних робіт, підготовки до здачі змістових модулів.

Предметом професійно-орієнтованої дисципліни ОТВВТ є трикотаж візерункових та комбінованих переплетень та в'язальне обладнання, на якому можливе його виготовлення. Метою вивчення навчальної дисципліни є навчити студентів вирішувати питання щодо розробки технології в'язання того чи іншого візерункового переплетення на в'язальному обладнанні; розширення асортименту та поліпшення якості трикотажних виробів; проектування та розрахунку візерунків; сформувати у них глибокі знання будови, властивостей та технології виготовлення візерункових і комбінованих переплетень на різних типах в'язального обладнання; розвивати у студентів вміння визначити на підставі зразка трикотажу вид візерункового чи комбінованого переплетення та, виходячи з розміру рапорту, встановити параметри механізму візерункотворення; розрахувати параметри петельної структури візерункового чи комбінованого переплетення та заправну карту на їх виготовлення на в'язальному обладнанні. У результаті вивчення курсу студенти повинні *знати*: класифікації трикотажу візерункових та комбінованих переплетень; узорні ефекти на трикотажі візерункових та комбінованих переплетень; елементи структури трикотажу візерункових переплетень; будову та властивості трикотажу візерункових і комбінованих переплетень; принцип одержання візерункових переплетень на в'язальному обладнанні різних типів; процес петлетворення трикотажу вказаних переплетень; різновиди того чи іншого візерункового переплетення; конструкції механізмів візерункотворення; способи відбору робочих органів; основи проектування та розрахунку візерунків; *вміти*: встановлювати на підставі структури вид візерункового чи комбінованого переплетень; розрахувати можливі розміри рапорту виходячи з параметрів механізму візерункотворення; розробити патрон візерунка; відтворити графічний запис візерункового чи комбінованого переплетення на основі розробленого патрона візерунка; розраховувати

параметри петельної структури вказаних переплетень; розраховувати заправну карту на виготовлення візерункового чи комбінованого переплетення; здійснити необхідні переключення клінів на виготовлення того чи іншого візерункового чи комбінованого переплетення. Основою для вивчення даної дисципліни є знання та вміння, одержані під час вивчення наступних професійно-орієнтованих дисциплін нормативної частини: «Основи технології трикотажу», «Основи теорії в'язання», а також загально-інженерних та загально-технічних дисциплін, перелік яких наведений у навчальному плані підготовки спеціалістів освітньо-кваліфікаційного рівня – бакалавр зі спеціальності «Технологія і дизайн тканин і трикотажу». Курс побудований як узагальнюючий і дозволяє студентам вивчити принцип одержання візерункових та комбінованих переплетень на в'язальному обладнанні різного типу незалежно від їх конструктивних модифікацій.

Виходячи з мети та тих знань і вмінь, якими повинен оволодіти студент у результаті вивчення дисципліни ОТВВТ, виникає протиріччя між трансляцією знань викладачем і ефективністю їх засвоєння під час взаємозв'язку теорії і практики. Вирішити цю проблему можна шляхом організації зі студентами різноманітної самостійної діяльності. Під час організації позааудиторної самостійної роботи студента місця викладача розвинути у студента пізнавальну самостійність, тобто вміння власними силами оволодіти знаннями й способами діяльності та застосовувати їх на практиці; інтелектуальну активність, тобто потребу знати якомога більше у своїй предметній області. Програмою курсу передбачені наступні види самостійної роботи студентів: під час змістовного модуля I опрацювання лекційного матеріалу, оформлення звіту і підготовка до захисту лабораторних робіт – 61 година. На самостійне вивчення виносяться теми, які студент в змозі самостійно опанувати і засвоїти (трикотаж ананасних переплетень, способи вироблення – 1 година; трикотаж нерівномірних переплетень, способи вироблення – 1 година; трикотаж кіперних переплетення, спосіб вироблення – 2 години; трикотаж перехресних переплетень, способи вироблення – 6 годин); під час змістовного модуля II опрацювання лекційного матеріалу, оформлення звіту і підготовка до захисту лабораторних робіт – 61 година. Студент самостійно опановує наступні теми: поперечно-з'єднаний трикотаж, способи вироблення на плоских і круглих машинах, гвинтовий трикотаж – 1,5 години; поздовжньо-з'єднаний трикотаж; способи вироблення – 2,5 години; трикотаж з інтарсією, спосіб вироблення – 1 година; трикотаж перев'язаних переплетень, спосіб вироблення – 2 години.

Таким чином, основною метою самостійної роботи студентів під час вивчення дисципліни є систематизація і закріплення одержаних в ході лекційного курсу теоретичних знань та практичних вмінь під час виконання лабораторних робіт; поглиблення та розширення теоретичних знань; формування вмінь використовувати нормативну та довідкову інформацію і спеціальну літературу по в'язальному обладнанню різних типів, призначеного для вироблення трикотажу різноманітних візерункових переплетень; розвитку пізнавальних здібностей та активності студентів: творчої ініціативи, самостійності, відповідальності та організованості; формування самостійного мислення щодо особливостей вироблення того чи іншого візерункового переплетення; формування здібностей до саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації на шляху вивчення візерункових можливостей в'язального обладнання різного типу; розвиток дослідницьких вмінь в напрямку розробки трикотажних полотен нових структур.

Як відомо самостійна робота виконує цілий ряд функцій, до яких відносять [2]: розвиваючу (завдяки самостійному вивченню нового матеріалу студенти зростають інтелектуально, залучаються до творчої діяльності); інформаційно-навчальну, оскільки навчальна діяльність не підкріплена їх самостійною роботою мало результативна; стимулюючу і орієнтуючу, так як самостійна робота сприяє професійному зростанню студента, його більшій обізнаності у даній предметній області; виховну (формуються професійні якості майбутнього фахівця); дослідницьку шляхом формування у студента професійно-дослідницького мислення під час вивчення нового матеріалу.

Як показує практика, ефективність самостійної роботи студента в значній мірі залежить від рівня його власного самоконтролю та заходів щодо контролю і управління самостійною роботою студентів, які планує та проводить викладач під час вивчення дисципліни. У ході вивчення дисципліни ОТВВТ передбачені наступні форми та методи контролю позааудиторної самостійної роботи студентів, а саме: результатів опрацювання лекційного матеріалу та самостійного вивчення нових тем: тестовий контроль; поточні контрольні роботи; модульний контроль; включення тем на самостійне вивчення до екзаменаційних білетів.

На сьогоднішній день проблемою вищої школи є невисокий рівень сформованості вмінь самостійної роботи у студентів, особливо це стосується студентів початкових курсів. Слабка готовність студентів до самостійної пізнавальної діяльності виражена у відсутності вміння працювати з науково-технічною літературою, узагальнювати, систематизувати, класифікувати, виявляти і усувати протиріччя в матеріалі, що вивчається. Як показує досвід, найбільш легко студенти вміють запам'ятовувати, записувати, переказувати все те, що вони почули. В то же час слід відзначити повільний темп сприйняття навчального матеріалу на слух та конспектування. Процес прийому, осмислення, переробки, інтерпретації, оцінювання та фіксування необхідної навчальної інформації викликає у студентів суттєві труднощі [1]. Тому викладач повинен у своїй роботі обов'язково передбачити здійснення управління самостійною роботою студентів шляхом різноманітних форм навчання та контролю, а саме: проведення консультацій, під час яких викладач має можливість визначити ступінь розуміння теми та надати необхідну допомогу, а студент має можливість переосмислити одержану інформацію; контроль рівня засвоєння матеріалу на лекціях та під час проведення лабораторних занять шляхом проведення співбесіди, аналізу усних відповідей студентів та на підставі результатів контрольних робіт, тестів; поточний контроль шляхом перевірки й аналізу окремих видів самостійної роботи, що виконані в поза аудиторний час (наприклад, наявність конспекту та його якісне наповнення по темі, що винесена на самостійне опрацювання); модульний та підсумковий контроль шляхом проведення іспиту. Адже саме самостійна робота студента протягом усього періоду вивчення дисципліни та якість підготовки до іспиту у значній мірі впливає на ефективність засвоєння знань та в подальшому формуванню залишкових знань після завершення курсу.

Досвід викладання дисципліни ОТВВТ дозволяє зробити висновок, що саме контролюючі заходи сприяють активізації позааудиторної самостійної роботи студентів. Під час складання тестів та написання контрольних робіт за темами, що були винесені на само опрацювання, студент усвідомлює необхідність опрацювання лекційного матеріалу й ретельного вивчення та конспектування нових тем. Це у свою чергу впливає на ефективність засвоєння одержаних знань та рівень залишкових знань. Згідно кредитно-модульної системи навчання студент має право на йти на іспит у разі, якщо його влаштує

оцінка з підсумкового модульного контролю. Як показує практика, саме підготовка до іспиту є одним з видів самостійної роботи студента, який дозволяє значно підвищити рівень цілісного засвоєння курсу. Тому відсутність постійної всебічної активізації позааудиторної самостійної роботи студентів може призвести до зниження рівня залишкових знань після завершення вивчення дисципліни.

Висновки

Сьогодні актуальними стають вимоги до особистих якостей сучасного студента – вміння самостійно поповнювати та оновлювати знання, вести самостійний пошук необхідного матеріалу, бути творчою особистістю.

У студентів початкових курсів спостерігається невисокий рівень сформованості вмінь до самостійної роботи. Місія викладача розвинути у студента пізнавальну самостійність та інтелектуальну активність. Різноманітні форми навчання та контролю сприяють підвищенню якості самостійної роботи студента. Самостійна робота студента впливає на рівень залишкових знань після завершення вивчення курсу.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Трофимова И.А. Педагогика и психология. Основы самостоятельной работы студентов. – С-Пб., 2001, 176 с.
- 2.Ермаков А.Л., Галатенко Н.А. Основы самостоятельной работы студента. – М., 1996, 189 с.

Надійшла 05.07.2010

УДК 685.34

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ВИПРОБУВАНЬ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

С.С. ГАРКАВЕНКО, В.П. КОНОВАЛ

Київський національний університет технологій та дизайну

Роботу присвячено процесу підготовки висококваліфікованих кадрів на етапі підготовки до екзаменаційних випробувань за спеціальності

Завдання вищої школи щодо підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних професійно вирішувати актуальні проблеми формування та підвищення конкурентоспроможності підприємств в сучасних ринкових умовах вирішуються в процесі вдосконалення всіх форм навчально-методичної роботи..

Ефективність цього процесу значною мірою залежить від його змістовного наповнення, що визначило актуальність проведених в цьому напрямі досліджень з урахування специфіки підготовки фахівців технологічних спеціальностей [1-3].

Слід зазначити, що чи не найменш адаптованим до сучасних умов є зміст та форма екзаменаційних випробувань, комплексний характер яких можна здебільшого вважати лише умовним.

Саме тому науковий і практичний інтерес представляють розробки в напрямі удосконалення методичного забезпечення процесі підготовки завдань для екзаменаційних випробувань зі спеціальності, як під час підготовки викладачами завдань, так і підготовки студентів до їх складання. Вирішенню цієї проблеми присвячено дану роботу.